Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
Беларускі дзяржаўны педагагічны універсітэт
імя Максіма Танка

Праграма
па гісторыі славянскіх народаў

Мінск 1998

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

УДК 940 (075.8)
ББК 63.3 (4)я73
П 784

Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-выдавецкага савета БДПУ імя М. Танка

Зацверджана на пасяджэнні Вучонага савета гістарычнага факультэта (пратакол № 10 ад 27 мая 1998 г.)

Складальнікі: І.А.Груца, В.Ц.Ісаеў, А.М.Космач, Н.Д.Ляўковіч, У.С.Пуцік, В.М.Фамін, В.Р.Федарасава, У.А.Ціток, Ф.А.Шумскі

Пад рэдакцыяй А.П.Жытко, У.В.Тугая, В.М.Фаміна

© Калектыў складальнікаў, 1998

Тлумачальная запіска

У сувязі з тым, што ў вучэбныя планы гістарычных факультэтаў педагагічных універсітэтаў уведзены курс "Гісторыя славянскіх народаў", выкладчыкамі кафедры славянскай гісторыі і метадалогіі гістарычнай навукі падрыхтавана адпаведная праграма. Складаецца яна з двух частак: "Гісторыі ўсходніх славян" і "Гісторыі заходніх і паўднёвых славян".

Славянскія народы – гэта своеасаблівы, шматгранны і разнабаковы сацыяльна-гістарычны феномен. Іх гісторыю нельга разглядаць паасобна. У той жа час славянскі свет цесна звязаны з заходнееўрапейскімі ды іншымі цывілізацыямі. Менавіта таму ў праграме прадугледжана асвятленне асноўных этапаў развіцця славянскіх народаў у кантэксце сусветнай гісторыі.

Складальнікі праграмы не прытрымліваліся вузкакласавага падыходу ў тлумачэнні гістарычнага мінулага: у праграме асвятляюцца розныя гістарыяграфічныя падыходы да разгляду ключавых пытанняў гісторыі славянскіх народаў. Пры гэтым яны кіраваліся такімі прынцыпамі гістарычнага пазнання, як аб'ектыўнасць, гістарызм і каштоўнасная значнасць.

Матэрыял праграмы размеркаваны паводле сучаснай перыядызацыі:

першы перыяд – сярэднявечча (V – канец XV – пачатак XVI ст.);

другі – новы час (XVI ст. – 1917 г.);

трэці – навейшы час (1917–1998 гг.).

Перыяды, у сваю чаргу, маюць ключавыя раздзелы.

Праграма прызначана студэнтам гістарычных факультэтаў вышэйшых навучальных устаноў.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

76. *Типпельскирх К.* История второй мировой войны. М., 1994.

77. Трудные вопросы истории. М., 1991.

78. *Хлусов М.М.* Развитие советской индустрии. М., 1977.

79. *Хоскинг Д.* История Советского Союза. 1917–1991. М., 1994.

80. Хрестоматия по истории России. 1917–1940. Екатеринбург, 1993.

81. Хрестоматия по истории СССР. 1917–1945. М., 1991.

82. Хрестоматия по отечественной истории. 1914–1945. М., 1996.

83. *Хрущев Н.* Воспоминания. М., 1987.

84. *Шкаренков Л.К.* Агония белой эмиграции. М., 1987.

85. *Шульгин В.* Годы – дни. 1920. М., 1990.

86. *Якобсен Г.А., Тейлор А.* Вторая мировая война: Два взгляда. М., 1995.

Частка II. Гісторыя заходніх і паўднёвых славян

Уводзіны

Прадмет і задачы курса. Метадалагічныя асновы курса. Месца курса ў сістэме гістарычнай адукацыі.

Паўднёвыя і заходнія славяне ў сусветным гістарычным працэсе. Праблема перыядызацыі.

Найважнейшыя этапы гісторыі славянскіх народаў, асноўныя тэндэнцыі грамадскага развіцця. Вывучэнне гісторыі паўднёвых і заходніх славян у еўрапейскіх навуковых цэнтрах. Генезіс палітычнай карты славянскіх народаў.

Агляд літаратуры і крыніц па названаму курсу.

Сярэднявечча
(V – канец XV – пачатак XVI ст.)

Раздзел 1. Народы Паўднёвай і Заходняй Еўропы ў перыяд сярэднявечча (V – канец XV – пачатак XVI ст.)

Тэма 1. Асноўныя крыніцы па гісторыі старажытных славян

Археалагічныя даныя, пісьмовыя крыніцы, лінгвістычныя і этнаграфічныя сведчанні. Становішча славян паводле карты Еўропы VI–VII стст. Вялікае перасяленне народаў. Рассяленне славян да VIII ст. Адносіны славян з Візантыйскай імперыяй, аварамі, франкамі. Экспансія славян на Балканскі паўвостраў. Протабалгарскія плямёны.

Грамадскі лад, гаспадарка, культура, рэлігійныя вераванні старажытных славян. Распад першабытнаабшчыннага грамадства, племянныя саюзы. Станаўленне раннефеадальных дзяржаў. Дзяржава Само.

Тэма 2. Першае Балгарскае царства

Станаўленне і развіццё феадальных адносін у славян Ніжняга Падунаўя. Протабалгарскія плямёны. Утварэнне Балгарскай дзяржавы. Грамадскі лад і знешняя палітыка ў VII–X стст. Прынящце хрыс-

РЭПАЗІТОРЫЙ БДПУ